

Ecologisch ontwerp voor duurzame producten (ESPR)

Samenvatting

Deze briefing nota voorziet een overzicht van de inhoud van de verordening betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten (*Ecodesign for Sustainable Products (ESPR)*).

Volgnummer briefing nota	2025 02	Versie:	1
Auteur + e-mailadres	Ine Baetens, ine.baetens@minaraad.be		
<i>Deze briefing is een kennisdocument t.b.v. de raadsorganisaties van de Minaraad. Vermits dit document opgevat wordt als een kennisdocument, bindt het op zich niet de raadsleden of de raadsorganisaties; het document wordt wel aanvaard als informatief achtergronddocument bij verdere raadswerkzaamheden.</i>			
Datum afsluiting van deze verkenning:	19/02/2025		

Inhoudstafel

Samenvatting	1
Inhoudstafel	1
1. Context	2
2. De Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR)	2
2.1 Algemeen	3
2.2 Toepassingsgebied	4
2.3 Vereisten inzake ecologisch ontwerp	4
2.4 Digitaal productpaspoort, etiketten en conformiteit	4
2.5 Vernietiging van onverkochte consumptiegoederen	5
2.6 Wie is er verantwoordelijk?	5
2.7 Ondersteuning en verplichtingen van marktdeelnemers	5
2.8 Governance: forum inzake ecologisch ontwerp, conformiteitsbeoordelingsinstanties, markttoezicht, monitoring	5
3. Textiel	6
4. Zorgwekkende stoffen	6
5. Te verwachten voor Vlaanderen	6
Bijlage I: tijdlijn	7

1. Context

De [verordening inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten](#) (ESPR) is onderdeel van een [pakket aan maatregelen](#) om van duurzame producten de norm te maken. De ESPR omvat het kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor productcategorieën om hun circulariteit, energieprestaties en andere aspecten inzake ecologische duurzaamheid aanzienlijk te verbeteren.

De ESPR is van toepassing met ingang van **18 juli 2024**. Het is een verordening, hetgeen betekent dat die rechtstreeks van toepassing is en in principe niet meer moet worden omgezet in nationale wetgeving.

2. De Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR)

– HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 'Onderwerp en toepassingsgebied'; Artikel 2 'Definities'; Artikel 3 'Vrij verkeer'

– HOOFDSTUK 2 VEREISTEN INZAKE ECOLOGISCH ONTWERP

Artikel 4 'Bevoegdheden om gedelegeerde handelingen vast te stellen'; Artikel 5 'Vereisten inzake ecologisch ontwerp'; Artikel 6 'Prestatievereisten'; Artikel 7 'Informatievereisten'; Artikel 8 'Inhoud van de gedelegeerde handelingen'

– HOOFDSTUK 3 DIGITAAL PRODUCTPASPOORT

Artikel 9 'Digitaal productpaspoort'; Artikel 10 'Vereisten voor het digitale productpaspoort'; Artikel 11 'Technische ontwerp en werking van het digitale productpaspoort'; Artikel 12 'Unieke identificatiecode'; Artikel 13 'Register van digitale productpaspoorten'; Artikel 14 'Webportaal voor gegevens in het digitale productpaspoort'; Artikel 15 'Douanecontroles met betrekking tot het digitale productpaspoort'

– HOOFDSTUK 4 ETIKETTEN

Artikel 16 'Etiketten'; Artikel 17 'Nagebootste etiketten'

– HOOFDSTUK 5 PRIORITERING, PLANNING EN RAADPLEGING

Artikel 18 'Prioritering en planning'; Artikel 19 'Forum inzake ecologisch ontwerp'; Artikel 20 'Deskundigengroep van de lidstaten'; Artikel 21 'Zelfreguleringsmaatregelen'; Artikel 22 'Kleine en middelgrote bedrijven'

– HOOFDSTUK 6 Vernietiging van onverkochte consumptiegoederen

Artikel 23 'Algemeen beginsel van voorkoming van vernietiging'; Artikel 24 'Bekendmaking van informatie over onverkochte consumptiegoederen'; Artikel 25 'Vernietiging van onverkochte consumptiegoederen'; Artikel 26 'Geconsolideerde informatie over de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen'

– HOOFDSTUK 7 VERPLICHTINGEN VAN MARKTDEELNEMERS

Artikel 27 'Verplichtingen van fabrikanten'; Artikel 28 'Gemachtigde vertegenwoordigers'; Artikel 29 'Verplichtingen van importeurs'; Artikel 30 'Verplichtingen van distributeurs'; Artikel 31 'Verplichtingen van handelaars'; Artikel 32 'Verplichtingen in verband met etiketten'; Artikel 33 'Verplichtingen van fulfilmentdienstverleners'; Artikel 34 'Gevalen waarin de verplichtingen van fabrikanten van toepassing zijn op importeurs en distributeurs'; Artikel 35 'Verplichtingen van aanbieders van onlinemarktplaatsen en zoekmachines'; Artikel 36 'Informatieverplichtingen van marktdeelnemers'; Artikel 37 'Toezicht- en verslagleggingsverplichtingen van marktdeelnemers'; Artikel 38 'Vereisten voor actoren in de toeleveringsketen'

– HOOFDSTUK 8 CONFORMITEIT VAN PRODUCTEN

Artikel 39 'Test-, meet- en berekeningsmethoden'; Artikel 40 'Voorkoming van omzeiling en verslechtering van prestaties'; Artikel 41 'Vermoeden van conformiteit'; Artikel 42 'Gemeenschappelijke specificaties'; Artikel 43 'Conformiteitsbeoordeling'; Artikel 44 'EU-conformiteitsverklaring'; Artikel 45 'Algemene beginselen van

de CE-markering'; Artikel 46 'Voorschriften en voorwaarden voor het aanbrengen van de CE-markering'; Artikel 47 'Specifieke regels betreffende markeringen'

- HOOFDSTUK 9 AANMELDING VAN CONFORMITEITSBEOORDELINGSINSTANTIES

Artikel 48 'Aanmelding'; Artikel 49 'Aanmeldende autoriteiten'; Artikel 50 'Vereisten ten aanzien van anmeldende autoriteiten'; Artikel 51 'Informatieverplichting voor anmeldende autoriteiten'; Artikel 52 'Vereisten in verband met aangemelde instanties'; Artikel 53 'Vermoeden van conformiteit van conformiteitsbeoordelingsinstanties'; Artikel 54 'Dochterondernemingen en uitbesteding door aangemelde instanties'; Artikel 55 'Verzoek om anmelding'; Artikel 56 'Aanmeldingsprocedure'; Artikel 57 'Identificatienummers en lijsten van aangemelde instanties'; Artikel 58 'Wijzigingen in de anmelding'; Artikel 59 'Betwisting van de bekwaamheid van aangemelde instanties'; Artikel 60 'Operationele verplichtingen van aangemelde instanties'; Artikel 61 'Operationele verplichtingen van aangemelde instanties'; Artikel 62 'Uitwisseling van ervaringen'; Artikel 63 'Coördinatie van aangemelde instanties'

- HOOFDSTUK 10 STIMULANSEN

Artikel 64 'Stimulansen van de lidstaten'; Artikel 65 'Groene overheidsopdrachten'

- HOOFDSTUK 11 MARKTTOEZICHT

Artikel 66 'Geplande markttoezichtactiviteiten'; Artikel 67 'Verslaglegging en benchmarking'; Artikel 68 'Coördinatie en ondersteuning van markttoezicht';

- HOOFDSTUK 12 VRIJWARINGSPROCEDURES

Artikel 69 'Procedure voor producten die op nationaal niveau een risico opleveren'; Artikel 70 'Vrijwaringsprocedure van de Unie'; Artikel 71 'Formele non-conformiteit'

- HOOFDSTUK 13 GEDELEGEERDE BEVOEGDHEDEN EN COMITÉPROCEDURE

Artikel 72 'Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie'; Artikel 73 'Comitéprocedure'

- HOOFDSTUK 14 SLOTBEPALINGEN

Artikel 74 'Sancties'; Artikel 75 'Monitoring en evaluatie'; Artikel 76 'Verhaalsmogelijkheden voor de consument'; Artikel 77 'Wijziging van Richtlijn (EU) 2020/1828'; Artikel 78 'Wijziging van Verordening (EU) 2023/1542'; Artikel 79 'Intrekking en overgangsbepalingen'; Artikel 80 'Inwerkingtreding'

- BIJLAGE I Productparameters
- BIJLAGE II Procedure voor het vaststellen van prestatievereisten
- BIJLAGE III Digitaal productpaspoort
- BIJLAGE IV Interne productiecontrole
- BIJLAGE V EU-conformiteitsverklaring
- BIJLAGE VI Criteria voor zelfreguleringsmaatregelen
- BIJLAGE VII Consumptiegoederen waarvan vernietiging door marktdeelnemers verboden is
- BIJLAGE VIII Concordantietabel

2.1 Algemeen

Deze verordening voorziet in een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp waaraan producten moeten voldoen. Dit dient om de ecologische duurzaamheid van producten te verbeteren teneinde van duurzame producten de norm te maken en de totale koolstofvoetafdruk en milieuvoetafdruk van producten gedurende hun levenscyclus te verkleinen. Het dient ook om het vrije verkeer van duurzame producten binnen de interne markt te waarborgen. Deze verordening voorziet in (art. 1)

- een digitaal productpaspoort,
- de vaststelling van verplichte vereisten inzake groene overheidsopdrachten
- een kader om te voorkomen dat onverkochte consumptiegoederen worden vernietigd.

Producten worden uitsluitend in de handel gebracht of in gebruik genomen indien zij voldoen aan de vereisten (art. 3).

2.2 Toepassingsgebied

Deze verordening is van toepassing op **alle fysieke goederen** die in de handel worden gebracht of in gebruik worden genomen, met inbegrip van onderdelen en tussenproducten.

Zij is echter niet van toepassing op: (1) levensmiddelen; (2) diervoeders; (3) geneesmiddelen; (4) diergeneesmiddelen; (5) levende planten, dieren en micro-organismen; (6) producten van menselijke oorsprong; (7) producten van planten en dieren die rechtstreeks verband houden met toekomstige vermeerdering ervan; (8) voertuigen. (art. 2)

De Commissie biedt de marktdeelnemers voldoende tijd om te voldoen aan de vereisten inzake ecologisch ontwerp, waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften van kmo's, in het bijzonder micro-ondernemingen. (art. 4)

De Commissie geeft prioriteit aan de volgende productgroepen: (1) ijzer en staal; (2) aluminium; (3) textiel; (4) meubelen; (5) banden; (6) detergenten; (7) verven; (8) smeermiddelen; (9) chemische stoffen; (10) energiegerelateerde producten en (11) elektronica (art. 18).

2.3 Vereisten inzake ecologisch ontwerp

Volgende productaspecten worden verbeterd: (1) duurzaamheid (levensduur); (2) betrouwbaarheid; (3) herbruikbaarheid; (4) verbeterbaarheid; (5) repareerbaarheid; (6) de onderhouds- en opknappmogelijkheid; (7) de aanwezigheid van zorgwekkende stoffen; (8) energieverbruik en energie-efficiëntie; (9) watergebruik en waterefficiëntie; (10) hulpbronnenverbruik en hulpbronnenefficiëntie; (11) gerecyclede inhoud; (12) de herproductiemogelijkheid; (13) de recycleerbaarheid; (14) de mogelijkheid voor de nuttige terugwinning van materialen; (15) milieueffecten, waaronder koolstofvoetafdruk en milieuvoetafdrukken; (16) verwachte afvalproductie.

Producten mogen niet voortijdig verouderd raken, onder meer door ontwerpkeuzes van fabrikanten, het gebruik van onderdelen die significant minder robuust zijn dan andere onderdelen, de bemoeilijkte demontage van belangrijke onderdelen, niet-beschikbare reparatie-informatie of reserveonderdelen, software die niet langer werkt zodra een besturingssysteem is geüpdatet of software-updates die niet worden verstrekt.

De vereisten inzake ecologisch ontwerp voldoen mogen geen significant nadelig effect op de werking, veiligheid of betaalbaarheid van het product. Er zijn geen onevenredige negatieve gevolgen voor het concurrentievermogen of onevenredige administratieve lasten. (art. 5)

Marktdeelnemers kunnen bij de Commissie een zelfreguleringsmaatregel tot vaststelling van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor producten indienen (art. 21).

2.4 Digitaal productpaspoort, etiketten en conformiteit

Producten mogen alleen in de handel worden gebracht of in gebruik worden genomen als er een digitaal productpaspoort beschikbaar is. (art. 9) Elke marktdeelnemer moet een unieke marktdeelnemeridentificatiecode en faciliteitenidentificatiecode hebben (art. 12). De Commissie ontwikkelt een digitaal register waarin de unieke identificatiecodes worden bijgehouden (art. 13) en een webportaal met de digitale productpaspoorten op te zoeken en te vergelijken (art. 14).

Marktdeelnemers zorgen voor etiketten met de nodige informatie (art. 32).

De Commissie kan uitvoeringshandelingen vaststellen voor producten, zowel specificaties voor vereisten inzake ecologisch ontwerp, de vereisten voor de digitale productpaspoorten of voor de test-, meet- of berekeningsmethoden.

2.5 Vernietiging van onverkochte consumptiegoederen

Marktdeelnemers nemen de nodige maatregelen die redelijkerwijs verwacht kunnen worden om te voorkomen dat onverkochte consumptiegoederen moeten worden vernietigd. (art. 23) Deze producten vernietigen is verboden voor middelgrote ondernemingen vanaf 19 juli 2026. (art. 25) Middelgrote ondernemingen moeten vanaf 19 juli 2030 informatie bekend maken over de onverkochte consumptiegoederen die ze vernietigen. (art. 24)

2.6 Wie is er verantwoordelijk?

Wanneer een product niet voldoet aan de vereisten, zijn de volgende marktdeelnemers aansprakelijk voor door de consument geleden schade: (1) de fabrikant, of (2) de importeur of de gemachtigde vertegenwoordiger, of (3) de fulfilmentdienstverlener. (art. 76)

2.7 Ondersteuning en verplichtingen van marktdeelnemers

De Commissie zorgt voor initiatieven die kmo's, met name micro-ondernemingen, helpen met het integreren van ecologische duurzaamheid, waaronder energie-efficiëntie, in hun producten. De lidstaten zorgen voor een éénloketsystemen of vergelijkbare mechanismen voor kmo's en mogen ook voorzien in financiële steun, opleiding en organisatorische en technische bijstand. (art. 22)

Lidstaten mogen stimulansen bieden voor producten die staan op de twee hoogste prestatieklassen. (art. 64) Aanbestedende diensten gunnen overheidsopdrachten die voldoen aan vastgestelde minimumvereisten om de vraag naar ecologisch duurzame producten te stimuleren (art. 65).

De Commissie vermijdt onevenredige administratieve lasten voor marktdeelnemers, met name voor kmo's (art. 37).

Bij het in de handel brengen of in gebruik nemen van producten, waarborgen fabrikanten dat die producten zijn ontworpen en gefabriceerd overeenkomstig de prestatievereisten (art. 27). Importeurs brengen alleen producten in de handel die voldoen aan de vereisten (art. 29). Distributeurs betrachten de nodige zorgvuldigheid bij het aanbieden van producten (art. 30). Handelaars waarborgen dat hun klanten toegang hebben tot alle relevante informatie (art. 31). Onlinemarktplaatsaanbieders stellen één enkel contactpunt vast voor de directe communicatie (art. 35).

2.8 Governance: forum inzake ecologisch ontwerp, conformiteitsbeoordelingsinstanties, markttoezicht, monitoring

De Commissie richt een forum inzake ecologisch ontwerp op met door de lidstaten aangewezen deskundigen en partijen die een belang hebben bij het product (art. 19).

De lidstaten wijzen een autoriteit aan die verantwoordelijk is voor de opstelling en uitvoering van de nodige procedures voor de beoordeling en aanmelding van conformiteitsbeoordelingsinstanties (art. 49). Deze opereren vrij van elke druk en beïnvloeding (art. 52). De Commissie organiseert de

uitwisseling van ervaringen tussen de autoriteiten van de lidstaten die verantwoordelijk zijn voor het aanmeldingsbeleid. (art. 62)

Elke lidstaat neemt maatregelen om controles uit te voeren, waaronder, indien van toepassing, fysieke controles en laboratoriumcontroles (art. 66). De lidstaten stellen sancties vast en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat zij worden uitgevoerd. (art. 74)

De Commissie stelt een verslag op over de vereisten inzake ecologisch ontwerp om verbeteringen van de ecologische duurzaamheid en circulariteit van producten te monitoren. De Commissie voert uiterlijk op 19 juli 2030 en vervolgens om de zes jaar een evaluatie van deze verordening uit. De Commissie voert een evaluatie uit van de mogelijke voordelen van de opname van sociale duurzaamheidsvereisten tegen 19 juli 2028. (art. 75)

3. Textiel

Samen met het voorstel van de ESPR, stelde de Commissie ook een '[EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles](#)' voor. Deze is erop gericht om, onder andere 'fast fashion' en textielafval aan te pakken en om textiel meer duurzaam, herstelbaar, herbruikbaar en recycleerbaar te maken.

Textiel is één van de eerste productgroepen die zal worden gereguleerd via een gedelegeerde handeling. Het Joint Research Centre (JRC) van de Commissie werkt aan [voorbereidende studies](#) ter voorbereiding van ecodesignvereisten en beleidsinstrumenten voor textiel.

4. Zorgwekkende stoffen

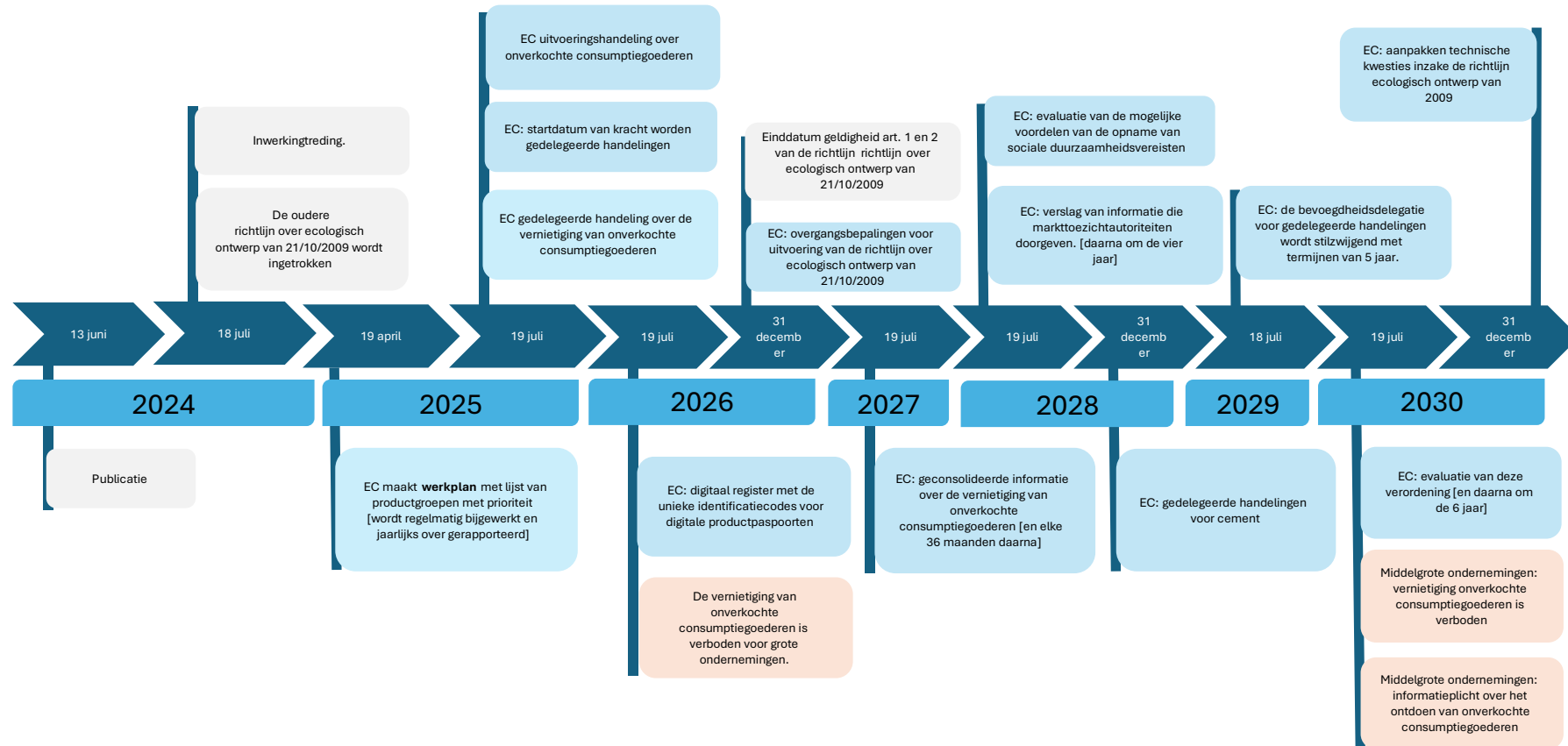
Wat betreft de vereisten inzake ecologisch ontwerp, één van de productaspecten die moeten verbeterd worden is de aanwezigheid van zorgwekkende stoffen (art. 5)

De informatievereisten maken het mogelijk gedurende de levenscyclus van de betrokken producten de zorgwekkende stoffen te traceren, alsook de locatie en de concentratie. De Commissie kan, indien passend voor de betrokken productgroep, drempels vaststellen voor de toepassing van het informatievereiste met betrekking tot zorgwekkende stoffen. (art. 7).

5. Te verwachten voor Vlaanderen

Productnormen zijn een federale bevoegdheid. De vernietiging van onverkochte goederen valt echter onder de bevoegdheid van Vlaanderen. Ook de inspectie is een Vlaamse bevoegdheid. De komende maanden worden er afspraken gemaakt in de Interministeriële Conferentie Economie over de concrete aanpak. Er worden werkgroepen opgericht per productcategorie. Er wordt een overzicht gemaakt van alle relevante productgroepen in Vlaanderen. De producenten voor deze productgroepen worden in kaart gebracht om stakeholderconsultatie te organiseren.

Bijlage I: tijdslijn

13/06/2024	Publicatie	Art. 80
18/07/2024	Inwerkingtreding	Art. 80
18/07/2024	Van toepassing	Art. 80
18/07/2024	Richtlijn 'betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten' van 21/10/2009 wordt ingetrokken	Art. 79
19/04/2025 [wordt regelmatig bijgewerkt en de vooruitgang wordt jaarlijks gerapporteerd]	De Commissie stelt een eerste werkplan op. Dit werkplan bevat een lijst van productgroepen waaraan prioriteit wordt gegeven voor de vaststelling van vereisten inzake ecologisch ontwerp en het geraamde tijdschema voor de vaststelling van die vereisten. Die lijst bevat productaspecten en productgroepen die als prioriteiten moeten worden beschouwd. Het werkplan heeft betrekking op een periode van ten minste drie jaar en wordt regelmatig bijgewerkt. De Commissie informeert het Europees Parlement en de Raad jaarlijks over de vooruitgang die is geboekt bij de uitvoering van het werkplan.	Art. 18
19/07/2025	Startdatum van kracht wording gedelegeerde handelingen	Art. 4.7
19/07/2025	De Commissie stelt een uitvoeringshandeling vast over onverkochte consumptiegoederen	Art. 24
19/07/2025	De Commissie stelt een gedelegeerde handeling vast over de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen.	Art. 25
19/07/2026	De Commissie ontwikkelt en beheert een digitaal register waarin de unieke identificatiecodes voor van digitale productpaspoorten worden bijgehouden.	Art. 13
19/07/2026	De vernietiging van onverkochte consumptiegoederen is verboden voor grote ondernemingen.	Art. 25
31/12/2026	De Commissie stelt overgangsbepalingen vast voor de uitvoering van de richtlijn 'betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten' van 21/10/2009	Paragraaf (120)
31/12/2026	Einddatum geldigheid art. 1 en 2 van de richtlijn 'betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten' van 21/10/2009	Art. 79
19/07/2027 [en elke 36 maanden daarna]	De Commissie publiceert geconsolideerde informatie over de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen, met onder meer de volgende elementen: a) de prevalentie van de vernietiging van specifieke groepen onverkochte consumentenproducten per jaar, op basis van de door marktdeelnemers verstrekte informatie; b) de relatieve milieueffecten van de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen per productgroep	Art. 26
19/07/2028	De Commissie maakt een evaluatie van de mogelijke voordelen van de opname van sociale duurzaamheidsvereisten in het toepassingsgebied van deze verordening.	Art 75.4
19/07/2028 [en elke vier jaar]	De Commissie stelt een verslag op dat gebaseerd is op de informatie die markttoezichtautoriteiten in het informatie- en communicatiesysteem hebben ingevoerd.	Art. 67

(vanaf) 31/12/2028	De Commissie moet gedelegeerde handelingen vaststellen waarbij vereisten inzake ecologisch ontwerp voor cement worden vastgesteld. (ten laatste 01/01/2030)	Para (50)
18/07/2029	De Commissie mag gedelegeerde handelingen vaststellen voor een periode van vijf jaar. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van 5 jaar.	Art 72.2
19/07/2030 [en daarna om de 6 jaar]	De Commissie evalueert deze verordening, alsook van de bijdrage ervan aan de werking van de interne markt, waaronder wat de hergebruik- en opknapssector betreft. In het kader van die evaluatie beoordeelt de Commissie of er een automatische aanpassing van de vereisten inzake ecologisch ontwerp voor in de handel gebrachte producten op basis van een verbetering van de productprestaties kan worden opgenomen.	Art 75.2
19/07/2030	Middelgrote ondernemingen die zich rechtstreeks ontdoen van onverkochte consumptiegoederen of die anderen zich van onverkochte consumptiegoederen laten ontdoen, maken de volgende informatie bekend: a) het aantal en het gewicht van onverkochte consumptiegoederen waarvan zij zich jaarlijks hebben ontdaan, uitgesplitst naar producttype of -categorie; b) de redenen voor het zich ontdoen van producten; c) het aandeel van rechtstreeks dan wel via een derde geleverde producten waarvan zij zich hebben ontdaan, voor elk van de volgende activiteiten: voorbereiding op hergebruik met inbegrip van opknappen en herproductie, recycling, andere nuttige toepassing met inbegrip van energierugwinning, en storting; d) genomen maatregelen en voorgenomen maatregelen om de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen te voorkomen.	Art. 24
19/07/2030	De vernietiging van onverkochte consumptiegoederen is verboden voor middelgrote ondernemingen.	Art. 25
31/12/2030	De Commissie stelt de nodige wijzigingen vast om technische kwesties aan te pakken inzake de richtlijn 'betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten' van 21/10/2009	Paragraaf (120)